

Doch naar mate de openbaring van den God des verbonds voortschreed, werden de geboden en voorschriften al eenvoudiger. De vele regels en bepalingen der Mozaische wetgeving losten zich eigenlijk op in tien geboden. De tien geboden konden saamgevat tot twee tafelen. De twee tafelen konden gereduceerd tot slechts één gebod, één woord, één zaak; en dat eene is: de liefde. De liefde, niets dan de liefde, is de vervulling van Gods wet. De ééne vrucht — Paulus bezigt in dit verband pertinent het enkelvoud en niet het meervoud — die de Geest doet groeien en rijpen in ons, is de liefde. (Gal. 5:22) En daarmee is feitelijk alles gesproken. Heb lief. Heb nooit anders dan lief. Heb nooit anders dan volkomen lief. En gij hebt alles volbracht wat God van u wil.

Het pietisme heeft ook dit vervalscht en verweeklijkt. In zijn *Pia Desideria* (vrome wenschen) raadde Spener onder meer aan, om de ongelovigen, zoo mogelijk voor de waarheid te winnen, niet door hun hun zonde aan te zeggen of hen van hun dwaling te overtuigen, maar door een vriendelijken en sympathieken omgang.²⁾ En hoewel wij natuurlijk ook in onzen omgang jegens alle menschen vriendelijk moeten wezen, vergat Spener bij deze raadgeving toch allereerst, dat de liefde tot de waarheid, dus de liefde tot God zelf en den Heere Jezus Christus, bovenal gaat; en voorts, dat de liefde niet slechts in ons verkeer met anderen moet blijken, maar het beginsel behoort te wezen, waaruit ons gansche leven, in alle verhoudingen en naar alle zijden en in alle gevallen bloeit.

Want de heele heiligmaking en dankbaarheid bestaan in niets anders dan om telkens tot deze wortel der liefde weer te keeren en vandaar uit verder te leven. Als gij uzelf heiligen wilt — en dat moet ge — begin dan niet hier of daar. Werp u dan niet op dit of dat, maar zoek dan in het geloof de gemeenschap met den Heere Jezus Christus; en dat door Zijn Geest de liefde zich vermenigvuldige in uw binnenste. En sta er dan naar om, uit deze liefde levend, Zijn beeld dat in het Woord u geteekend is, gelijkvormig te zijn.

En zeker, ik geef u toe dat de gevallen zich kunnen voordoen, waarin het noodig is, op bepaalde zonden en neigingen te letten, of om het hart op het aantekenen van bepaalde deugden te zetten. Maar aan den anderen kant moet ik u er niet minder voor waarschuwen, niet te veel bij de enkele dingen te leven. Begin altijd bij het begin. Daal af tot den wortel. Zoek uit het leven en de liefde van Christus te leven. En als de liefde er is, is er ook een veelheid van werken en een volheid van vrucht voor Hem, die ons eerst heeft liefgehad.

Dan is tegelijk een derde fout overwonnen. Bezielt door een werkheiligen geest als zij zijn, gaan de pietisten achteraf hun ziel en hun leven angstvallig afspieuren, of en zoo ja, welke teekenen en werken bij hen te vinden zijn, om dan daaruit af te leiden, of en zoo ja — in welke mate zij zich als kinderen Gods mogen beschouwen.

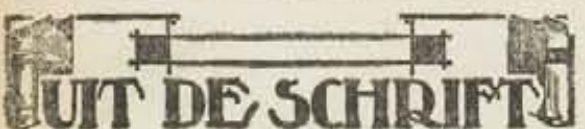
Maar wie den boven geleekenden weg volgt, leeft veel eenvoudiger en onbezorgder. In zijn leven geurt iets van die liefde, die de vrees en den slaafschen zin uitgedreven heeft, en niet eindeloos angstvallig afvraagt, hoeveel ik zelf al gewonnen heb. Een christen — zooals Bavinck zoo mooi gezegd heeft — „arbeidt niet om succes, en werkt niet om loon, maar hij doet, wat zijne hand vindt om te doen, ziende in het gebod en blind in de toekomst. Hij doet goede werken, eer hij er aan denkt, en draagt vruchten, voordat hij het weet. Hij is een bloem geijk, die onbewust haar liefelijken geur rondom zich verspreidt.”²⁾

Hierin is het onderscheid tusschen een piëst en een vrome. De eerste houdt zich eindelijk bezig met wat boven den grond zichtbaar wordt. Hij zoekt angstvallig naar de vruchten. Maar de laatste dringt telkens naar den wortel heen. Zijn grootste bekommernis is, om daaruit steeds dieper en inniger te leven. Hij heeft er alles op gezet en grijpt elk middel aan, om daarin gesterkt te worden. En als hij dit in het geloof gezocht heeft, is hij verder aangaande de vrucht heilig onbezorgd en laat deze aan God over.

E. D. KRAAN

2) E. S. Waterhouse, art. Pietism in Hastings' *Encyclopedia of Religion and Ethics*, X, 7.
3) *De zekerheid des geloofs*³, 105.

3) De zekerheid des geloofs³, 105.

In Priesterkleeding.

En David was omgord met een linnen lijfrok.
2 Samuël 6: 14.

Slechts aldus heeft David die grootsche daad kunnen verrichten van het opvoeren der ark naar de hoogte zijner stad.

Want waarlijk, — een grooische daad is dit geweest. Immers is de Verbondsrak de troon Gods onder Israël; zij is de plaats van waar de Heere het volk regeert. En deze ark wordt door David thans daárheden opgevoerd, waar hijzélft

als koning over Israël ten troon zal. Sinds de verovering toch van den Jebusietenburcht was deze hoogte het middelpunt van Davids regering. Ze heette ook naar hem, — de stad Davids. En wal hij nu doet in dit opvoeren der ark, het is, — een anderen troon dan den zijne hier oprichten, en een anderen naam laten schitteren dan dien van zichzelf. David ontthront zich voor den God Israëls; hij daalt van zijn hoogte af, om den Grooten Koning in te halen, en Hem te kronen als den Eenige die het volk regeeren zal; — de Heere alleen zal de kroon dragen in Israël.

Daarom ondoelt David zich hier van zijn koningsgewaad, en trekt het priesterkleed aan. Voor de ark des Heeren verschijnt hij in den linnen lijfrok. Tegenover den God Israëls is David geen koning meer, maar een priester: een priester die het offer brengt van zijn eigen koningschap, en die zijn scepter legt in de vlam van het altaar: een priester, die in het gebed de kracht zoekt en vindt om zichzelf te verloochenen.

In priesterkleeding, — offerend en biddend, — slechts aldus heeft David den troon Gods kunnen opvoeren naar de hoogte van zijn eigen koningschap.

En slechts aldus zullen ook wij het kunnen.

Wij zijn vroom genoeg om den Heere koning te laten in meer verwijderd en lager liggend gebied van ons leven. Daar mag de ark wel verblijf houden, terwijl wijzelf dan in het hooge midden ten troon ziltten. Maar haar naar die hoogte met eigen hand en uit eigen keuze opvoeren, en daar de uitgangen van ons leven in de hand leggen van den éénigen Koning, — daartoe is onze natuurlijke vroomheid niet in staat; dat vermogen we alleen zoo we door genade priester geworden zijn, priester van onszelfen. En dit priesterschap ontvangen we, zoo we der zalving deelachtig zijn van Hem, van Wien David hier een zwakke schaduwlijn vertoont. Hij is het, Jezus Christus, die den ganschen tijd Zijns levens op de aarde, maar inzonderheid aan het einde Zijns levens, eigen regiment uit handen gelegd heeft, om alleen Zijn God Koning te laten; die in het stof van Gethsémané de ark heeft opgevoerd, — „niet Mijn wil: de Uwe geschiede“.

Tot dit buigen voor Gods Koningschap worden
we dagelijks geroepen.
Maar het is vaak zwaar.

Wij hebben de ark des Heeren op te voeren in ons hart tegen liefkoosde zonden en lang volgehouden fouten; legen de eigen liefde en de eigen keuze waardoor we onze plannen en ons leven laten leiden. En wij weten, dat, wanneer de Heere Koning wordt, dit alles dan vernietigd moet worden; niet gematigd en verminderd, maar vernietigd. En wij kunnen niet volstaan met Gods koningschap af te wachten en het over ons te laten komen; neen, wij moeten als David zelf uitgaan om den troon des Heeren met eigen hand op te voeren.

En dan moet die troon Gods heerschen over alles. Daar waar we ons brood verdienen en zorgen voor de toekomst van ons gezin, daar wordt met Gods koningschap niet gerekend; zoo wij daar de ark des Heeren plaatsen en Gods koningsrechten eerbiedigen, dan komt alles verkeerd uit. Neen, het is toch maar veiliger en rustiger om de ark daarginder te laten, in een meer verwijderd deel van ons leven; daar kunnen we haar toch óók wel bezoeken, daarheen toch óók wel onze offers zenden.

Zoo de tegenheden komen; zoo onze hand, die werken wil, afgewezen wordt; zoo dat lieve, hetwelk we niet missen kunnen, van ons genomen wordt; zoo onze idealen aan scherven gaan; dan niet maar onderworpen zijn, en niet maar berusten in een beleid waaraan we toch niets veranderen kunnen, — doch dan heilig-actief zijn, dan zelf de ark opvoeren, dan aan God zeggen, dat Hij Koning moet zijn en niet wij, en dan nog huppelen voor de ark, — o neen, het kan niet...
Het kan wèl.

Maar het kan alléén in den linnen lijfrok.

Het kan alléén, zoo we in het binnenvetrek den koningsmantel hebben afgelegd, en in priesterkleed het offer van onszelfen gebracht hebben.

Het kan alleen in de biddende geloofsgemeenschap met Hem, die voor óns de ark des Heeren opvoerde, en die door de kracht van Zijn Geest ons maken wil tot een koninklijk priesterdom.

U. v. A.

KERKELUK LEVEN

Pluriformiteit der kerk en epigonisme (nieuwe reeks). X.

In „Standard-Bulletin“ („the home newspaper for the Holland people“) verschijnende te Grand Rapids, Mich., opgericht 1875, een orgaan, waarin van de gereformeerden (Ref. Churches, Chr. Ref. Churches, Prot. Ref. Churches) behoorlijk nota genomen wordt, en preekongave gedaan wordt, zag ik, juist vóórdat ik mij zette tot het schrijven

van dit vervolgartikel, een portretje. Het was in het nr. van 4 Jan. 1935. Drie gansch eerwaarde heeren stonden erop afgebeeld. Ze waren aangediend als de nieuwe leiders van de Mormonen-KERK (Mormon Church). En in het onderschrift waren ze aangediend als degenen, die de hoogste ambten bekleedden in de Mormoonsche RELIGIE (Mormon religion).

Ik heb de heeren eens met behoorlijke achting aangekeken, en had meteen de inleiding voor dit artikel klaar. Wat zou, zoo dacht ik onder de eerbiedige bewondering des conterfeitsels, wat zou een behoorlijke amerikaan, zijnde tevens gereformeerd van „ligging”, nu moeten doen met deze Heeren, als hij wordt geplaatst voor het eenvoudige (?) vraagstuk: moet men deze herders, mitsgaders de hen volgende schapen, „als” groep genomen, nu rekenen tot de „openbaringsvormen” van de pluriformiteit der kerk, ja, dan neen? Ze noemen zich „kerk”. Gelijk dit er zoo heel velen doen. Ze geven daartoe een „eigen geluid”, op het gebied van de „religie”. Kerkvormende kracht „kirchenbildende” kracht, hoorden we dr Kuyper zeggen) hebben ze ongetwijfeld, indien ze n.l. kerk zijn. En hun „religie” heeft — Indien ze n.l. „religie” hebben — waarschijnlijk zeer veel elementen van leer en leven in zich, die men gaarne zou willen opgenomen zien in de „kerken”, de „religies” van vele vermoderniseerde, verliberaliseerde, andere amerikanen.

Toch vrees ik, dat menigeen zal zeggen (mel mij): reken deze lieden niet tot de al of niet pluriform zich openbarende kerk.

Ik zal het er mee eens zijn.

Maar ik vraag den ander: waarom doet gij het niet? „Zalig worden” kunnen ongetwijfeld ook wel Mormonen. Als het daarop aan moet komen, dan kunnen we dus wel den kring zeer ver uitbreiden. Er is dan ook onder hen een „particula”, een gedeelte, van die „onzichtbare”, „ware”, „geestelijke” kerk, die men den éénen keer Christus’ mystieke lichaam, den anderen keer de „unasancta” noemt. Indien men dus het in zich bevatten van a.s. zaligen tot conditio sine qua non van het behooren tot de pluriforme kerk maakt, dan moeten er dadelijk, behalve b.v. darbisten (hoewel die weer geen „kirchenbildende” kracht zéggen te willen ontwikkelen) ook „kerken” als de „Mormon Church” — en er zijn vele van de zoodanige — tot de pluriforme kerk gerekend worden. Aan den anderen kant evenwel schrijven wij hier zeer ijverig tegen de Mormonen, onzeggen hun den naam „kerk” ten stelligste — zoolang we hen nog kunnen rekenen tot de verre amerikanen, (hetgeen natuurlijk anders worden kan)... Hoe moet het?

Ja, hoe moet het? Laat men niet tegenwerpen, dat de Mormonen den historischen Jezus niet de plaats geven, die Hem toekomt. Want hoeveel theologische professoren, en predikanten, die wij rekenen tot de „una sancta“, doen op dit punt niet desgelijks?

Hoe moet het?

Men zou geneigd zijn, hun, die de pluriformiteitsleer aanhangen, de vraag voor te leggen. En dan komen we zóó, langs dit omwegje, vanzelf weer terug naar dr A. Kuiper. We beloofden, te doen zien, dat hij hem nu eens om déze, dan weer om dié reden een groep gerekend wordt tot de pluriforme kerk. M.a.w., dat we den éénen keer een groep er toe hooren brengen, omdat ze zeggen kan: wij zijn een eigen „church“ (we hebben een eigen „kirchenbildung“), den anderen keer, omdat ze zeggen kan: wij vertegenwoordigen een eigen „religion“, wij hebben een eigen opvatting inzake „de waarheid“.

Om dit te verstaan, leste men maar weer eens op de korte citaten, die we in het nummer van 28 Dec. 1934 gaven. Men zal dan zien, dat er drie dingen gebeuren:

a) den éénen keer wordt de pluriformiteit der kerk gemaakt tot een kwestie van het in de kerk werkende geloofsleven, met name dan van de door de kerk beleden leer (citaat A. B. D. E. F. G. H).

b) den volgende keer is ze een kwestie van kerk-inrichting of kerk-instituut, of kerkgezag (citaat B, C, D, F, G, H);

c) soms ook loopen beide voorstellingen door elkaar (citaat B, D, F, G, H).

Tot nu toe hebben wij ons beperkt tot de citaten uit de Encyclopaedie. Thans leggen wij even daarnaast dr Kuypers „Gemeene Gratie”, III, 228 sqq. Ook daar vindt men weer de onzekerheid inzake het aanwijzen van het eigenlijke „wezen” der kerk, dat zich dan in onderscheidene „vormen” openbaren zou.

Zoo wordt b.v. aan den éénen kant het „wezen” der kerk gezocht in het verkondigen (of belijden?) van de waarheid (de strijd tusschen Oosten en Westen inzake de godheid van den Zoon, de innerlijke dogmatische geschillen der Protestanten, het naast elkaar staan in de Protestanten van verscheidene confessies, het zoeken van „de eenheid in het geestelijke” in meer dan één „uitwendige organisatie”). Hoezeer soms de aandacht van dr. Kuyper af en toe de neiging vertoont, het te overziene gezichtsveld te vernauwen tot dit waarheids- of belijdenis-probleem, blijkt wel uit het

feit, dat de vaders in dan wa Corinth op de u waarop evangeli Grieken volgt da spraak" hoogste het den LIGT" dat de z nitspraak oorlooft kinderen kleintjes groote, van het alleen i haafd, p legen d pluralite door di Daarn bij Dr instit plooiing Tussche behalve sterk or kerk- d van het is deels heela veel de vaak p dus v een v wijst er dat in GANISA bedoeld geweest waarin van een Het spr hebben diking men, hi optrede

Tenslotte op dit punt het einde de plurigroei-prins zij groot in den beeld o zoo geh Indien lijken v een zaai het apo christell meer, in den wikk van het veel ho andere j zich de later w wijs, dat Maar zij om, o o een h e behoort christell in den e zijn o p de zie en die apostele lichaam ont wi welke r plant zo van die een stul Eenze leven v wanneer spreken „in me zelfs l wereld Dr A. H den te v bloemen wanneer onderlin „ja" te stellen zegt oo wijst, d